

juiste opnemen der anamnese, de uitvoering van het onderzoek en de behandeling van enkele ontstekingsprocessen en van den abortus. Daarnaast een heelemaal niet „alledaagsch” en bovendien onduidelijk geschreven hoofdstukje over constitutie, dat naar ref.'s meening in dit werkje dan ook niet op zijn plaats is; voorts zijn in een slothoofdstuk eenige niet onaardige recepten verzameld.

Tot zijn leedwezen moet ref. zeggen, dat z. i. de geneeskundige literatuur er niet aan tekort gekomen zou zijn, indien het boekje niet geschreven ware.

TH. B. PHILIPS.

PIERRE LEREBoullet, *La grippe (clinique, prophylaxie, traitement)*. J. B. Baillière & Fils, Paris, 1926, 144 bldz. Prijs: 8.— francs.

Hoewel aan beschrijvingen der verschillende epidemische ziekten in de leerboeken geen gebrek bestaat, is het verschijnen van deze monographie voor den practiseerenden geneesheer niet zonder nut, omdat eenerzijds de griep een ziekte is, die ons allen nauw raakt, en anderzijds onze kennis omtrent haar wezen nog in de maak is. Wie van ons durft met zekerheid de grens te trekken tusschen de griep en de „infections saisonnières” der bovenste luchtwegen, die iedereen nu en dan ondergaat? Het overzicht van de onderzoekingen, welke geleid hebben tot het opvatten van de griep als een op zichzelf staande ziekte met eigen verwekker (de filtreerbare „*bacillus pneumosintes*” van OLITZKY en GATES), die een specifieke immuniteit achterlaat, zal voor menigeen lezenswaardig blijken. De aandacht verdienen voorts de bespreking der griep-energie, welke den weg baant voor de gevreesde bij-infecties, en de daaruit voortvloeiende gedragslijn bij de behandeling: voorkoming van het ophoopen van grieplijders in één zaal; van de teekenen van onvoldoende bijnier-werking (adrenaline-behandeling); van de gunstige uitwerking van aderlatingen bij dreigende long-congestie en van polyvalente vaccins der bijkomstige bacteriën ter voorkoming van verwikkeling. De ervaring, dat griep, in tegenstelling met mazelen, zelden latente tuberculose activeert, zal in ons land door velen niet gedeeld zijn.

De mogelijkheid, dat deze ziekte op het meest onverwachte oogenblik weer het hoofd opsteekt, maakt het noodig, dat onze waakzaamheid daartegen niet verflauwt, waartoe dit werkje een geschikt memento mag heeten.

J. PINKHOF.

Handbuch der Neurologie des Ohres, herausgegeben von G. ALEXANDER und O. MARBURG, redigiert von H. BRUNNER. Band III. URBAN und SCHWARTZENBERG, Wien 1926. Prijs: 60 mark, gebonden 66 mark. 1).

Hoezeer het ook gepast schijnt, dat hij, die een boek aankondigt, dit eerst heeft gelezen, aan dezen eisch kan met den besten wil

1) Deel I werd aangekondigd in *Tijdschrift* 1924, I, 1173 en 1925, I, 1918.